

Opsamling på dagens konference

v/ Pernille Berg

—

At samle op på en dag, hvor vi er gået fra diskussioner om kunstens væsen til uddannelsesinstitutionernes ansvar og raison d'être er sin sag. Men lad mig dog alligevel forsøge.

Der er ingen tvivl om, at vi bevæger og begår os i en tid, hvor vi oplever stigende og flere parallelle behov – fra krise til krise, fra bevidsthed til bevidsthed.

Vi startede morgenen med Bertel Krarups ord om, at de kunstneriske uddannelsesinstitutioner er godt i gang. Med hvad? Kan man efter dagens konference og paneldebat fristende spørge.

Derfra gik vi til mig, der satte fokus på dagens temaer:

- Hvordan er forholdet mellem uddannelsesinstitutionerne som den kunstneriske studerende agerer i og dimittendens professionelle liv?
- Hvad kan dimittenden fra de kunstneriske uddannelser tilføre andre sektorer end den kulturelle?
- Hvilke værdi kan dimittenden fra de kunstneriske uddannelser tilføre samfundet?

Jeg kom med mine bud og sagde i al ydmyghed, at ethvert samfund til stadighed har behov for personer, der tør og kan stille spørgsmålene – 'hvad nu hvis?' og 'hvorfor ikke?' og som kan udfordre, provokere og skubbe grænserne nye steder hen.

Så kom kulturministeren Uffe Elbæk, der med klarhed og skarphed, fokuserede på vigtigheden af kunst og kultur. Ligeledes påpegede Uffe Elbæk, at der ligger et potentiale i kunstens marked, der kan skabe nye aktiviteter i Danmark. Derudover påpegede Uffe Elbæk, at uddannelsesinstitutioner kan sikre studerendes kompetencer indenfor mening, forandring, relationer og handling. Uffe Elbæk mindede uddannelsesinstitutionerne om behovet for at tale med et klart sprog. Et emne, vi senere berørte i paneldebatten.

Så kom Rune Fjord, der med erfaringer som selvstændig og succesfuld iværksætter, opfordrede os alle til at skabe uddannelser, hvor de studerende gennem leg, humor, læring og eksperimenter får modet til fortsat at bryde konventionerne.

Fra disse mere abstrakte og generelle betragtninger om kunstens indflydelse og rolle i samfundet og uddannelsesinstitutionernes rolle i udviklingen af dette fik vi nogle konkrete eksempler fra uddannelsesverdens liv.

Thomas Binders fine eksempel på, hvorledes virkeligheden blev virkelig for de studerende. Alzheimer casen bibragte lokalet en stilhed og intuitiv forståelse af de etiske aspekter, der ligger i det at arbejde med virkeligheden sammen med de studerende. Man var ikke i tvivl om det store arbejde, der ligger i at trække virkelighedens udfordringer helt ind i læringsrummet. Ligeledes var man ikke i tvivl om den værdi, der skabes for alle involverede i en sådan proces.

Lene Kobbarnagel og Rikke Lund Heinesen udfordrede de studerende og os med det reflektive rum – det magtfrige rum. De tydeliggjorde også de implikationer, der kommer ved at ændre på læringsrummet: nemlig behovet for at ændre på evalueringsrummet! Meget spændende!

Så kom paneldebatten, der berørte emnerne omkring det klare sprog, og vi fik med al tydelighed en oplevelse af de mange udfordringer, der i dag influerer de kunstneriske uddannelsesinstitutioner. Henrik Sveidahl udtrykte klart, at uddannelsesinstitutionerne har et ansvar for at uddanne kunstnere, der kan agere i et samfund og også udtrykke og leve af deres passion for deres kunst. Samtidig med dette kom deltagerne med stort engagement deres bud på, hvor kunsten kan komme til udfoldelse, og hvorledes man som studerende kan eksponeres for de mange muligheder.

Der har således i løbet af i dag ikke været nogen tvivl om, at vi p.t. oplever hvad Gerda Hempel fra ArtLab kaldte den 3. industrielle revolution. Henrik Sveidahl talte eksempelvis om nye kunstkonstruktioner og interaktioner som værende væsentligt forandret: hverken uddannelsesinstitutioner eller kunstnere er enkeltstående øer i et landskab. Begge interagerer og skaber sammen med deres omverden. For kunstneren muliggør dette udviklingen af nye forretningsmodeller. Således kom forretnings sproget ind i debatten om uddannelsesinstitutionernes udfordringer og udviklingspotentialer. For hvordan kan uddannelsesinstitutioner sikre, at studerende får denne viden og læring med på vejen, således at de er kompetente til at agere og interagere i disse nye kunstkonstruktioner?

Så med Thomas Binders ord er der "mangfoldige grunde" til, at de kunstneriske uddannelsesinstitutioner kontinuerligt skal forholde sig til ansvarsbegrebet, kunstens væsen, infrastrukturer og organisationskompetencer. For hvad fordrer de 'mangfoldige grunde' af uddannelsesinstitutionerne?

Spørgsmålet er, om entreprenørskabsbegrebet beriger, bidrager og fremmer uddannelsesinstitutionernes fremtidige ageren?

Som jeg nævnte tidligere under paneldebatten, har min egen forskning vist, at de karakteristika, der portrætterer en succesfuld iværksætter og en succesfuld kunstner, er de samme:

- Mod
- Kreativitet
- Udholdenhed
- Talent
- Fokus
- Risikovillighed

Med disse fællestræk fristes man til at spørge, hvori ligger forskellen?

Jeg talte med en deltager i én af pauserne, som sagde, at forskellen ligger i fokus på omverdenens behov: iværksætteren skal være meget mere fokuseret på omverdenens behov end blot sine egne behov og lyster til at skabe og udtrykke.

Heri ligger et interessant emne – det dialektiske forhold mellem kunstneren, der perciperer, provokerer og forholder sig distancens ret, og eksterne behov, der skal dækkes på nye måder. Men for ikke at henfalde til stereotypiske opfattelser af kunstneren som en enlig sjæl – et opgør, man også har taget med opfattelsen af iværksætteren, som den enlige opfinder i en kælder, så vil jeg referere til Eva Jørgensen, som pointerede, at kunst stammer fra tysk –

Zu können – altså at kunne.

Kunstneren kan noget!, besidder en kunnen. Iværksætteren sætter i værk – en handling.

Således vil jeg slutte dagen med at sige, at entreprenørskabsbegrebet skal berige, bidrage og fremme de kunstneriske uddannelsesinstitutioners fremtidige ageren. Entreprenørskabsbegrebets fortsatte bevægelse kan ligeledes beriges ved de kunstneriske fortolkninger og erfaringer med begrebet og således som Gerda Hempel påpegede:

Kunstnere kan selv skabe en efterspørgsel på deres kunnen, deres kunst og jeg vil tilføje:

Kunstnere kan selv skabe en efterspørgsel på deres kunnen, deres kunst ved at sætte i værk, ved at skabe handlinger.

Inden vi siger tusinde tak for i dag, vil jeg gerne introducere kunstkollektivet Birds Walk...

Tak for i dag – tak fordi I kom, tak fordi I bidrog og kom godt hjem!